

Program proti šikanování ve škole

Vypracovala: Mgr. Pavla Halásková

Program proti šikanování ve škole slouží k vytvoření bezpečného, respektujícího a spolupracujícího prostředí ve škole, zaměřuje se především na prevenci šikanování a ukazuje postupy řešení šikanování. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy.

Šikanování

Je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.

Podoby šikanování:

1. přímá podoba šikany
  - fyzické útoky v podobě bití
  - vydírání
  - loupeže
  - poškozování věcí
  - slovní útoky v podobě nadávek
  - pomluvy
  - vyhrožování
  - ponižování
  - sexuální obtěžování až zneužívání
  - kyberšikana prostřednictvím elektronické komunikace (útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod.)
2. nepřímá podoba šikany
  - demonstrativní přehlížení
  - ignorování žáka či žáků

Odpovědnost školy a pedagogických pracovníků

Škola je povinná zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit, a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování.

Prevence proti šikanování

Základem prevence šikanování a násilí ve škole je ŠVP, který podporuje pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky (a mezi žáky a učiteli) a usiluje o vytváření bezpečného prostředí školy.

Vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem žáků jako prevenci šikanování, vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti problematiky šikanování a vzdělávání školního metodika prevence ve specializačním studiu.

Zpracování prevence proti šikanování do školního řádu a dodržování školního řádu.

Spolupráce se specializovanými institucemi:

- pedagogicko-psychologické poradny
- střediska výchovné péče
- dětskými psychology
- s odděleními péče o rodinu a děti

Školní metodik informuje o krizové lince k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče

Krizový plán a postupy řešení šikanování

1. Postup pedagogického pracovníka
  - informují-li rodiče pedagogického pracovníka o podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy.
  - má-li pedagogický pracovník podezření na šikanování, zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s metodikem prevence a výchovným poradcem, informuje ředitele školy
  - v případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitele školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitele školy.
  - Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
  - Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.
2. Postup ředitele školy
  - Přijme informaci o šikanování (pedagogický pracovník, rodič, žák)
  - Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.
  - V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jeho pokynů.

- Zajistí informování dotčených rodičů o vyšetřování šikany nebo sám informuje o výsledcích vyšetřování šikany, které řídí.
- V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat péči pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, speciálně pedagogického centra nebo dalších odborníků - klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
- V mimořádných případech podá návrh orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
- Oznámí orgánu sociálně-právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu.
- Projedná v pedagogické radě potrestání agresorů.

Vyšetřování šikany

- A) Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou):
- 1) rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
  - 2) nalezení vhodných svědků
  - 3) individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace oběti a agresorů)
  - 4) zajištění ochrany obětem
  - 5) rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- B) Pokročilá šikana s neobvyklou formou - výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:
- 1) Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti
  - 2) Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování
  - 3) Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
  - 4) Pokračující pomoc a podpora oběti
  - 5) Nahlášení policii
  - 6) Vlastní vyšetřování

Postup rodičů při podezření na šikanování

- 1) Rodiče informují o podezření na šikanování třídního učitele po případě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází.
- 2) Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence či výchovného poradce, obrátí se rodiče s informací na ředitele školy.
- 3) V případech prokazatelných projevů šikany se rodiče přímo obrátí s informací na ředitele školy.
- 4) Jsou-li rodiče přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy,... nebo podat písemně stížnost na školu České školní inspekci.

V Novém Městě nad Metují

Dne: 1. 9. 2021